

Asia: VN/23793/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuttavaa ansiopäivärahan määrän alentamista koskevasta ehdotuksesta?

Ansiosidonnaisen päivärahan porrastaminen vaikuttaisi pienimmän ansiopäivärahan saajiin nopeasti niin, että työttömyysturva olisi hyvin pian sama kuin työmarkkinatuki, koska työllistymismahdollisuudet ovat rajalliset. Vaikutus yhdessä muiden leikkausten kanssa voisi olla kohtuuton ja voisi lisätä toimeentulotuen tarvetta ja perheiden huonovointisuutta, kun köyhyys lisääntyy. Huolettaa vaikutukset erityisesti lapsiperheissä, syrjäytymisriskin kasvu ja mahdollisesti sosiaali- ja terveystalouden tarpeen lisääntyminen.

Alueelliset erot korostuisivat, pienissä kunnissa ei ole välttämättä riittävästi sopivia työpaikkoja saatavilla, voi aiheuttaa muuttotappiota pieniin kuntiin ja alueille, joissa haasteita työllistymiseen. Esim. Lapissa osassa kunnissa työllistyminen on hyvinkin sesonkipainotteista.

Voisiko ansiopäivärahan tason säilyttämistä käyttää porkkanana? esim. vahvistamalla omaa osaamista esim. kouluttautumisella ja parantamalla näin työllistymismahdollisuuksia.

Lausuttavaa palkkatuetun työ ja työssäolohtoa koskevasta ehdotuksesta?

Työssä, myös palkkatuetussa työssä ollessaan henkilö kokee tasavertaisuutta muiden työssä käyvien tavoin palkansaajana ja tämä parantaa hänen hyvinvointiaan, mikä vaikuttaa myös lähipiiriin, ja edistää työn mukanaan tuomilla vaikutuksilla (osaamisen, osallisuuden ja itsetunnon kohoamisen kokemuksilla) edelleen työllistymismahdollisuuksia avoimille työmarkkinoille. Mikäli palkkatukityö koetaan vähempiarvoisena, kun riskitilannetta työn päätyttyä ei turvata mitenkään, se ei kannusta vaan eriarvoistaa ja johtaa kokemukseen ihmisarvosta alentavasti. Jos palkkatukityön päätyttyä ei olekaan tarjolla työtä, palataan lähtöpisteeseen ja huono-osaisuuden kierre korostuu.

Lausuttavaa työllistämismääräysten ja siihen liittyvän sääntelyn kumoamisesta?

-

Lausuttavaa työttömyysturvaseuraamuksia koskevasta ehdotuksesta?

-

Lausuttavaa ehdotuksesta, joka koskee luopumista eräistä työssäoloehdoista ja ansiopäivärahan määrä koskevista ikäsidonnoista poikkeuksista?

-

Lausuttavaa vaikutuksista kotitalouksiin?

Työttömyysturvan heikentyminen vaikuttaa koko perheeseen. Merkittävää käytännössä, kun joudutaan luopumaan esim. autosta, joka on mahdollistanut pitkien etäisyyksien työssä käynnin ja lasten harrastuksiin osallistumisen.

Lausuttavaa esityksen taloudellisista vaikutuksista (ml. vaikutukset julkiseen talouteen, työllisyyteen ja kuntiin)?

-

Lausuttavaa vaikutuksista toimeenpanijoihin (ml. vaikutukset työttömyysetuuden maksajiin ja julkisen työvoimapalvelun järjestäjään)?

-

Lausuttavaa muista vaikutuksista (ml. vaikutukset yrityksiin ja muihin työnantajiin)?

-

Lausuttavaa siitä miten muutosten vaikutuksia voitaisiin seurata ja arvioida jälkikäteen?

-

Lausuttavaa voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä?

Esityksessä oleviin muutoksiin tulisi palata vasta sen jälkeen, kun TE24-uudistus on saatu toteutettua, ja pystytään arvioimaan mitä vaikutuksia sillä on. TE24-uudistuksessa työllisyshoidon siirtyminen kuntiin on iso haaste.

Muuta lausuttavaa esityksestä?

Esityksessä olevat muutokset vaikuttavat eniten heikossa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden tilanteeseen sekä pienten ja syrjäisten paikkakuntien työllistymishaasteisiin. Esityksessä ei ole huomioitu jo tehtyjen ja suunnitteilla olevien etuuksien leikkausten yhteisvaikutusta työttömiin työnhakijoihin.

Kohdennettu kysymys TE-toimistoille ja työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana oleville kunnille: Mikä on tilastotietoihin tai arvioon perustuva käsityksenne muutoksen taloudellisista ja muista vaikutuksista, jos palkkatuettu työ kerryttäisi kokonaisuudessaan työssäolovelvoitetta ja koulutusta vailla oleville nuorille asetettua seuraamusta?

-

Luukas Tarja
Keminmaan kunta